

ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

Το δράμα του γάμου από έρωτα

«Αυτό το μαγεμένο παλάτι της αμοιβαίας τρυφερότητας αποδείχτηκε ένα χαμόσπιτο παραδομένο στους ανέμους» διαπιστώνει ο γάλλος νεοφιλόσοφος - σταρ Πασκάλ Μπρικνέρ. Και αναρωτιέται τι συνέβη παρουσιάζοντας μας τη δικιά του, πραγματιστική, ερμηνεία

Του **Σάκη Μαλαβάκη**

Στα τέλη του 19ου αιώνα, ο γάμος εκλαμβάνονταν ακόμη ως ένα «σχολείο αυταπάρας» στο οποίο φοιτούσαν αποκλειστικά γυναίκες. Αυτό που έπρεπε να μάθουν οι μελλοντικές σύζυγοι ανδρών που βιάζονταν «να ασκήσουν το δικαίωμά τους» ήταν να υποφέρουν σιωπηλά. Εκείνη την εποχή ο γάμος ήταν ένας εγκλεισμός, όπου ενταφιζόνταν η νιότη και τα όνειρα.

Με το πέρασμα του χρόνου όμως, ο γάμος μετατράπηκε σε μια θάλασσα αμοιβαίας αγάπης: Ήταν μια φυλακή και έγινε μια Εδέμ, ο τόπος όπου οι άνθρωποι ανθούν ο ένας δίπλα στον άλλο. Ενώ οι πρόγονοί μας διοχέτευαν τα αισθήματά τους φειδωλά και ελεγχόμενα με πλήθος απαγορεύσεων, εμείς τα αφήνουμε ελεύθερα να ρέουν και να διμορφώνουν τάσεις και συνειδήσεις, όνειρα και επιθυμίες.

Το αποτέλεσμα ήταν η κυρι-

Ένα από τα παντρεμένα ζευγάρια για τα οποία έχει γράψει παλιότερα ο Πασκάλ Μπρικνέρ: ο Πίτερ Κογιότ και η Εμανουέλ Σενιέ στην κινηματογραφική μεταφορά των «Μαύρων φεγγαριών του έρωτα»

Πασκάλ Μπρικνέρ

Ο ΓΑΜΟΣ ΑΠΟ ΕΡΩΤΑ ΕΧΕΙ ΑΠΟΤΥΧΕΙ;

Μτφ. Σώτη Τριανταφύλλου
Εκδ. Πατάκι

αρχία της φιλοδοξίας. Σύμφωνα με τον Μπρικνέρ, τα τελευταία σαράντα χρόνια η φιλοδοξία μας αναφορικά (και) με τον έρωτα ήταν υπέρμετρη και παραληρηματική. Σήμερα αισθανόμαστε τις συνέπειες.

Το πέρασμα από την απαγόρευση των αισθημάτων στην απόλυτη, σχεδόν υποχρεωτική, επιδίωξη αυτών σήμανε και τη μετάλλαξη του γάμου σε «μια ουτοπία προσή σε όλους». Ο έρωτας μπήκε ορμητικά στη μάχη και τελικά επικράτησε, μαζί του επικράτησαν και τα πάθη. Πάθος για έρωτα, για συντροφικότητα, για σεξ αλλά και πάθος για ανεξαρτησία, σεξουαλική απελευθέρωση και ευελιξία.

Ξαφνικά, ο έρωτας έγινε αυτοσκοπός των δυτικών κοινωνιών μας. Εγινε ξανά θεός και μετατράπηκε σε ιδεώδες.

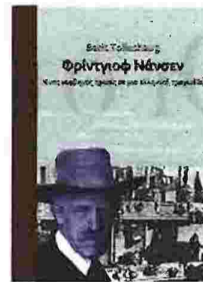
Όμως, «όταν αναδεικνύεται ένα ιδεώδες», γράφει ο Μπρικνέρ, «γεννιούνται αυτομάτως εκατομμύρια άνθρωποι που δεν μπορούν να το αγγίξουν, θεωρώντας έτσι ότι μειονεκτούν» και είναι εκεί που αρχίζει η δυστυχία. Σε μια εποχή που ο έρωτας κυριαρχεί, εμείς παντρευόμαστε λιγότερο και χωρίζουμε περισσότερο.

Ο συγγραφέας των «Μαύρων φεγγαριών του έρωτα» ισχυρίζεται πως το δράμα του γάμου από έρωτα είναι ότι θέλησε να επιβάλλει ως «φυσιολογικό» το «εξαιρετικό». Η υπέρμετρη φιλοδοξία – «οι γυναίκες είναι υποχρεωμένες να παίζουν τέλεια τον ρόλο της μαμιάς, της πόρνης, της φίλης, της φλογερής ερωμένης, οι άνδρες είναι υποχρεωμένοι να παίζουν τέλεια τον ρόλο του μπαμπά, του εραστή, του συζύγου και

του κουβαλητή» – αποτελεί το σύγχρονο, τοξικό, σύμφωνα με τον Μπρικνέρ, συστατικό της συζυγικής δυστυχίας.

Η επιβεβλημένη νόρμα της αδιάλειπτης έξαψης, η δίψα για ανανέωση και η δυνατότητα μιας καινούργιας αρχής, η ματαιότητα και η αδιαλλαξία της εποχής μας μετέτρεψαν τον τρελό έρωτα σε έρωτα θολό.

Ποια όμως είναι η λύση μπροστά σε αυτά τα σύγχρονα αδιέξοδα του γάμου από έρωτα; Ο Μπρικνέρ εμφανίζεται παραδοσιακός και καταλήγει στη φίλια, την εμπιστοσύνη και τη συνενοχή. Μας προτρέπει να επινοήσουμε έναν πδονισμό μη αγοραίο που θα περικλείει την έκπληξη, την ισορροπία, τη σκέψη και το μέτρο και που θα είναι μια τέχνη της ζωής, ανάμεσα σε άλλες και όχι η ουσία της.

Berit Tolleshaug

ΦΡΙΝΤΙΟΦ ΝΑΝΣΕΝ - ΕΝΑΣ ΝΟΡΒΗΓΟΣ ΗΡΩΑΣ ΣΕ ΜΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ;

Μτφ. Κυριακή Παπαδοπούλου - Σάμουελεσεν Εκδ. Μάτι

Σκανδιναβική σάγκα στη Μικρά Ασία

Στις 10 Δεκεμβρίου 1922 ο Φρίντιοφ Νάνσεν θα λάβει το Νομπέλ Ειρήνης για τις προσπάθειές του να ανακουφίσει τον ρωσικό λιμό και την ελληνική προσφυγική καταστροφή στη Μικρά Ασία. Η είδηση για την απονομή του βραβείου είχε έρθει με τηλεγράφημα ενώ ο Νάνσεν παρίστατο στη Διάσκεψη Ειρήνης της Λωζάννης για να εκθέσει τις απόψεις του για μια πιθανή ελληνοτουρκική ανταλλαγή πληθυσμών. Μερικούς μήνες πριν, στον απόηχο της ελληνικής ήττας στον ελληνοτουρκικό πόλεμο και της αναγκαστικής φυγής ενός εκατομμυρίου ανθρώπων από τη Μικρά Ασία, ο Νάνσεν είχε οριστεί Υπάτος Αρμοστής της Κοινωνίας των Εθνών για τους Έλληνες πρόσφυγες. Τον Ιανουάριο του 1923 Έλληνες και Τούρκοι θα υπογράψουν συμφωνία για την αναγκαστική ανταλλαγή 1.500.000-2.000.000 ανθρώπων. Κύριο πρόσωπο πίσω από αυτήν την πρώτη επίσημη ανταλλαγή μειονοτήτων στη διεθνή ιστορία υπήρξε ο νορβηγός ανθρωπιστής, ο οποίος είχε προσπαθήσει να επιτύχει μια ελληνοτουρκική συμφωνία ανταλλαγής πριν από τη Διάσκεψη της Ειρήνης. Κατά πόσο όμως υπήρξε πετυχημένη η ανταλλαγή εκατομμυρίων προσφύγων που αποτελούσαν μειονότητες στη χώρα προέλευσής τους; Κατά πόσο υπήρξε καθοριστική η συμβολή του Νάνσεν σε αυτό που εξελίχθηκε σε δράμα για τους Έλληνες; Η συγγραφέας, αναδεικνύοντας το έργο και την προσωπικότητα του Νάνσεν, φωτίζει άγνωστες πτυχές της ελληνικής προσφυγικής τραγωδίας.

Ιστορία δύο στρατηλατών

Αλέξανδρος Μπούφρεσος
ΟΙ ΘΕΟΙ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ
Εκδ. Α.Α. Λιβάνη

Από τη μια πλευρά, ο στρατάρχης της Βέρμαχτ Χάιντς Γκουντιέριαν, ο εμπνευστής της ιδέας του κεραυνοβόλου πολέμου (Blitzkrieg) και πατέρας των τεθωρακισμένων αρμάτων. Από την άλλη, ο Γκέοργκι Κονσταντίνοβιτς Ζούκοφ, ο ήρωας του Χάλχιν Γκολ, ο υπερασπιστής της Μόσχας και του Λένινγκραντ, ο θριαμβευτής του Στάλινγκραντ και πορθητής του Βερολίνου. Ο συγγραφέας και αρθρογράφος Αλέξανδρος Μπούφρεσος εστιάζει σε δύο σημαίνουσες στρατιωτικές προσωπικότητες του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και προσφέρει στον αναγνώστη ένα ιστορικό μυθιστόρημα με ανθρώπινες προεκτάσεις.

Δικαίωμα στη ζωή

Τζωρτζίνα Ξένου / Μαριζα Σουμπασάκη
ΓΕΝΝΗΜΕΝΗ ΝΙΚΗΤΡΙΑ
Εκδ. Κέδρος

Πριν από τέσσερα χρόνια, η μόλις εντεκάμισι χρονών πρωταθλήτρια του καράτε Τζωρτζίνα Ξένου θα αναγκαστεί να δώσει τον πιο σημαντικό αγώνα της ζωής της με αντίπαλο τον θάνατο. Εχοντας καταφέρει να νικήσει τον καρκίνο, η μικρή πρωταθλήτρια περιγράφει την εμπειρία της με σκοπό να δώσει δύναμη σε όσους βιώνουν κάτι ανάλογο και να βοηθήσει τους υπόλοιπους να ζήσουν καλύτερα. Δίπλα στην Τζωρτζίνα η μητέρα της, η οποία περιγράφει τη σκληρή αυτή δοκιμασία της κόρης της από τη δικιά της προοπτική. Μια αληθινή ιστορία, ένα εξαιρετικό μήθημα για τον δύσκολο αγώνα της ζωής.

Κλασικό έργο αναφοράς

Alfred Ernout / Francois Thomas
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ
Μτφ. Θεόδωρος Πικούλας
Εκδ. Δημ. Ν. Παπαδάμα

Οι δύο κορυφαίοι γάλλοι λατινολόγοι παρουσιάζουν όλα τα συντακτικά φαινόμενα της λατινικής γλώσσας μέσα από παραδείγματα που προέρχονται από έργα συγγραφέων που ανήκουν σε διαφορετικές περιόδους της λατινικής λογοτεχνίας και καλλιέργούν διαφορετικά λογοτεχνικά είδη. Μελετάται επίσης η εμφάνιση των συντακτικών φαινομένων σε διαφορετικά επίπεδα της λατινικής, όπως η «λογοτεχνική», η «καθομιλουμένη» και η «λαϊκή», και εξετάζεται η προέλευση, η εξέλιξη και η ανάπτυξη των συντακτικών τρόπων έκφρασης. Ένα πολύτιμο εργαλείο για αρχάριους και εξειδικευμένους.